

Resenha istorica deth procès de bastida des cabanes de montanha

Álvaro Aunòs
Engenheiro de Montes

Revirat per Ròsa Maria Salgueiro

Era origina istorica

Es petites cabanes dispersades pes montanhas dera Val d'Aran subergessen aué en dia mès, coma element d'un paisatge naturau umanizat, que pes importantes foncions entàs qu'en sòn moment sigueren concebudes. Mès, ath delà d'aguestes senzilhas bastisses i é era istòria recenta d'ua grana part dera nòsta economia tradicionau, sostenguda en aprofitament des peisheus de montanha.

Quan en epòques aluenhades se consolidèren es establiments de persones enes diferents pòbles dera Val, era superfícia qu'acuelhie eth territòri de cada un se distribuïc, parion que passèc ena màger part des auti lòcs, en dues categories. Per ua part, es terrens que se considerèren de propietat particulara, essenciaus tà proporcionar es bens d'autoconsum, e que se localizauen preferentament enes proximitats dera poblacion, enes zònes mès baishes des vals e enes aiguavèrs de mens arribentor (en resumit es mès productius). En aguesti lòcs s'establiren es prats de coitiu e sustot era explotacion tropèl (pecuaria) basada enes prats de sèga e es bòrdes. Era rèsta dera superfícia (de propietat non privada), ocupada per bòsqi, peisheus naturaus de nauta montanha e zònes rocoses improductiues e qu'en conjunt supause eth 92% de tot eth territòri aranés, passèc a èster considerada d'usatge comunau, ei a díder, d'aprofitament comun, indiferent e exclusiu tàs vesins de cada poblacion. Atau coma er aprofitament de d'auti recorsi naturaus renauidi (husta, lenhes, aigua), eth des èrbes se practicaue de forma liure e de franc a trauès deth peisher deth bestiar. Tamb era fin de

aumentar era superfícia de past, se heren a desaparéisher tanben cèrti bòsqi en zònes comunaus de solana mès apròp des pòbles, e per tant mès productiues, e era sua vegetacion siguec substituïda de manèra espontànèa per formacions erbacèes. Era recolonizacion d'aguesti lòcs pera vegetacion d'arbes se esvitaue a trauès dera pression deth bestiar, que non deishaue gèsser nauí arbes, e/o a trauès dera sua crema cada cèrt temps. Tamb tot, era màger extension actuau des peisheus publics (ath torn de 35.000 ha) correspon a zònes sense arbes de manèra naturau, a on es desfavorables condicions climatologiques impedissen era existència de bòsqi.

Aguesti peisheus de propietat publica e caractèr comunau an permetut alimentar atau, dera epòca inmemoriau estant, un gran numèro de caps de bestiar. Tamb preferència, es ramats des pròpris aranesi (ath torn de mejans deth sègle XIX i auie ues 9.000 vaques e 50.000 oelhes), que demorauen enes bòrdes pendent er iuèrn e dempús ja s'alimentauen en aqueri terrens enquia finaus d'octobre o començaments de noveme. Mès coma era sua importanta superfícia deishauè mantier, encara que sonque siguesse pendent es mesi d'estiu, ua carga ramadera màger, se solie adméter tanben era entrada de bestiar foran. Es ramats transumants, principaument d'oelhes, provenguien des planes d'Aragon e Catalunya, e se trasladauen tad aciu pendent eth periòde der an quan era sequèra non permetie alimentar-les enes sòns lòcs d'origina. Er aprofitament se hège generaument jos era modalitat de "segones èrbes", çò que volie díder qu'ère prumèrament eth bestiar locau eth que gaudie des peisheus e sonque despús

ac hège eth transumant. Er impòrt que s'abone per aprofitament d'aguesti recorsi ac receben ena actualitat es entitats publiques proprietàries (Ajuntaments o Entitat Locau Menor).

Ja qu'eth tèrme deth bòsc se place ena Val en nautades ath torn des 2.000-2.200 m, era màger part des peisheus naturaus se localizen en lòcs fòrça aluenhats des pòbles. Tà cuedar alavetz eth bestiar se bastiren, ath delà de corraus e comades, cabanes que permetessen passar era net as pastors e a arrecès des inclemències meteorologiques.

Figura 1. Petit cubèrt tà reservar-se deth mau temps, en Bausen, a mieï camin entre eth pòble e es cabanes de Dossic.

Era eleccion der emplaçament concret dera cabana, realizat de manèra intuitiva, semble que cercaue, ath delà dera proximitat dera aigua e balhar eth servici pretenut, esvitar eth risc dera sua destruccion per lauegs e redusir era deterioracion causada peth vent e eth gèu. Se sagèc atau, encara que non tostemp s'artenhec, biaiassar lòcs de fisiografia concaua avienti ath despegament dera nhèu e aqueri d'auti d'exposicion dirècta ath vent deth Nòrt.

Principaus fases dera sua construccion

Se ben se desconeish a sciència cèrta coma se financièc enes sues origines era bastissa des cabanes, semble èster que se deuec hèr pes pròpris usuaris, possiblement jos era modalitat de *vediau*, consistent ena bastissa colectiva de man d'òbra tà atier es besonhs dera comunautat e tà que cada "casa" deth pòble aportaue de franc era participacion deth trabalh d'ua persona, e dilhèu tamb bèra ajuda puntuau

provenenta des ajuntaments, en forma de croma de materiaus. Un còp bastides, eth sòn manteniment deuec seguir es madeishes pautes.

En an 1926 se constituïc era Mancomunautat Forestau dera Val d'Aran, que foncionèc enquia 1996 en qu'es sues competències e bens sigueren assumits peth Conselh Generau d'Aran. Es hèts iniciaus assignats s'orientèren a coordinar era gestion forestau des montes qu'apertenhien as entitats que voluntariament i èren d'acòrd (Arres, Vilamòs, Es Bòrdes, Arròs, Betlan, Vilac, Gausac, Escunhau, Arties, Gessa, Salardú, Bagergue, Tredòs, Bossòst e Vielha). En aguesta linha, bères ues des sues inversions se encaminèren a establir infraestructures que beneficièren amassa a montes publics de diferents proprietaris; coma exemple subergessen, se pòt nomenar es diferents fases jos es que s'abordèc, de 1930 estant, era bastissa dera pista qu'accedís tara Artiga de Lin e que, abantes d'arténher eth monte de Vielha, transcor peth territòri de d'auti pòbles. A despiech de non auer constància de qu'era Mancomunautat Forestau comencèsse era bastissa de bèra cabana, òc que regulèc en an 1947 es mesures d'aguestes e des comades.

Ena dusau meitat deth sègle XX, s'afidancèc era presència ena Val dera Administracion forestau der Estat, en tot èster er organisme nomenat "*Distrito Forestal*" eth qu'assumic era gestion e tutoratge tecnic d'aguesti montes de Utilitat Publica o comunaus a on se plaçauen es cabanes. Jos eth sòn decidit impuls, enes decades des ans cinquanta e seishanta s'entreprenec era bastissa o rehabilitacion de mès dera meitat des cabanes qu'actuaument demoren e de ues autes infraestructures coma es comades. Era legislacion d'alavetz, parion qu'era vigenta, impausaue qu'eth 15% de toti es ingrèssi derivats d'aguesti montes, autant se venguïen dera venda de hustes coma de quïnsevolh aute aprofitament includits es peisheus, an obligatòriament de reinvertir-se en monte. Aguesta hònt de recorsi, coneishuda coma "*Fondo de Mejoras*" de cada entitat proprietària, amassa tamb es pressupòsti publics de que dispausauen eth "*Distrito Forestal*", permetec financiar es òbres.

Se rebrebbam es condicions en que, 50 ans en darrèr, se desvolopaua era activitat pecuaria en aqueri lòcs, coincidiram en qu'èren desfavorables, penibles e dures. En part pr'amor qu'er estat de bères bastisses ère precari, mès sustot, perque lèu i auie accèssi ne veïculs motorizats, per çò que quan eth vesin deth pòble acompanhaue ath bestiar tara montanha auie de besonh fôrça temps entà desplaçar-se.

Er instrument que permetec apariar aquera situacion siguec era aplicacion tara Val d'un plan pilòt de desenvolopament economic, basat ena revalorizacion des sòns recorsi naturaus. En esséncia s'articulèc sus es tres èishi següents, des qu'es accions se programèren enes montes de Utilidad Publica: (a) racionalizar e tecnificar er aprofitament dera husta des bòsqui, (b) mielhorar es condicions dera activitat pecuaria e (c) projectar er atractiu paisagistic-recreatiu tà satisfèr e potenciar era naua demana toristica. Qui ac ejecutèc siguec er "*Instituto Nacional de Conservación de la Naturaleza (ICONA)*", qu'en 1971 auie substituït ath "*Distrito Forestal*", e qu'aueth madeish an redactèc er "*Estudio de Ordenación Integral de la Comarca del Valle de Arán*". En aguest document se planifiquèren es usatges des diferents zònes de cada monte e e programèren es sòns aprofitaments de forma sostenibla, ath madeish temps que se pressupostauen es besonhs d'inversion. Era aprobacion per Estat d'aguest ambiciós projècte se representèc en nomenat "*Plan Decenal*", tath que se i comprometec un pressupòst anuau, der an 1972 estant, de 1.417 milions des antiques pessetes (mès de 8 milions de €/an). Cau remarcar, maugrat, qu'era inversion reau, pendent es sèt ans en que s'apliquèc, virèc ath torn des 3 milions d'euros anuaus.

Tà planificar era ordenacion des bòsqui se mesurèren era totalitat des arbes que se localizauen enes zònes que, peth sòn accès e condicions de pendent, se interpretèc que podien arribar a explotar-se. Era realizacion d'aguest "*inventario pie a pie*", amassa tamb era ejecucion de repoblacions e de tractaments silvicòles, requeric era preséncia contunha d'un important numèro de treballadors qu'en bèri casi, deuant des dificultats de transpòrt

dera epòca (escassetat de camins forestaus e de mieis motorizats de desplaçament), passauen era net en monte. Tad aquerò se lheuèren quauques bastisses, coneishudes popularament coma "cabana des forestaus o des engenhaires", qu'encara que rarament balhauen servicis tàs activitats deth bestiar per èster plaçades en interior deth bòsc e non enes peisheus, an passat ath delà a èster considerats tanben cabanes de montanha. Son ejemple d'aguestes bastisses es cabanes de Corilha (Canejan), Bodigàs o Pinsuères (Les) e Cap deth Bòsc (Bossòst).

Un mejan tà arténher es objetius deth "*Plan Decenal*" (mielhorar es condicions jos es que se realizauen es aprofitaments dera husta e era activitat pecuaria, atau coma potenciar era aufèrta toristica) siguec era bastissa de camins forestaus, enquiath punt de que mès dera tercera part des 363 km (en tot excludir eth Camin Reiau) que compausen eth actuau hilat viari de camins forestaus dera Val se ejecutèc en aguest periòde. Eth 94% deth sòn còst se financièc tamb cargue ath "*Plan Decenal*", a on s'auien pressupòstat 2 milions d'euros annaus tar ensems des òbres d'infraestructura, e era quantitat que quede tamb cargue as aportacions deth "*Fondo de Mejoras*" des entitats. Eth hilat creat facilitèc notablament er accès des pastors, atau coma tanben eth transpòrt deth materiau de besonh tara bastissa de bèra naua cabana e era reparacion de d'autes.

Figura 2. Ramat de bestiar vacun ath cant dera Cabana de Parros, en monte de Bagergue e Unha.

En an 1981 se transferiren es competéncias en matèria forestau der Estat ara Generalitat

de Catalunya, qui les auec enquiath 1997 que ja passèren tath Conselh Generau d'Aran. Aguest periòde de setze ans non comportèc cap incidéncia subergessenta sus aqueres infraestructures (cabanes e camins forestaus).

Des de qu'assumic es competéncias, eth Conselh Generau d'Aran acuelhec era mantenença des cabanes de montanha d'una doble consideracion estant. Per un cant, perque constituïen un patrimòni socio-culturau destacable, e per un aute, perque aufrissen prestacions ligades ar usatge pecuari e coma arrecès tradicionau ena aufèrta de léser (excursionistes, caçaires e simples toristes). En aguest contèxte, e a trauès d'un Convèni de cofinanciacion suscrit tamb es entitats propietàries des montes, s'a amiat a tèrme en aguesti darrèrs catorze ans era reabilitacion o neteja d'un gran nombre de cabanes hètes mau ben, atau coma era naua bastissa o rebastida complèta de cinc d'eres (Serralonga, Marimanha, Horcalh, Corrau d'Unha e Ruda).

Tipología des edificacions existents enes montes de Utilitat Publica

Enes ans 50 e 60 deth passat sègle, subergesserén d'autes edificacions enes montes de Utilitat Publica o comunaus restacades as trabalhs de bastissa des òbres idroeletriques ejecutades pera empresa Productora de Fuerzas Motrices (actuaument ENDESA). Era màger part des bastisses qu'aué encara i son èren restacades tamb eth lheuament deth parament des restanques e eth entubament dera aigua trèta de quauqui estanhs naturaus. Era sua localizacion ath cant dera pròpria restanca e en zònes agrèstes pèiregoses e d'escàs peisheu, non les an hèt plan utiles des deth punt d'enguarda ramader, encara qu'òc des dera perspectiva excursionista. Aquera circumstància a propiciat que dus d'eri (Restanca e Saborèdo) s'agen transformat, un còp reabilitades, en arrecès tàs grani recorruets de montanha e qu'era propietat e gestion correspon ena actualitat ath Conselh Generau d'Aran. Un cas especiau apareish en lòc de Colomèrs, a on s'a bastit un arrecès nau tàs excursionistes e s'a apariat un antic barracon tà deishar-lo

coma cabana de montanha e usatge des pastors (cabana d'Obago de Colomèrs). E fin finau existís un aute cas en qu'un edifici d'ENDESA, identificat coma Bòrda de Tonhon e plaçat ath cant dera carretèra dera Bonaigua, a passat a auer un destin coma "bòrda dera vila" que se explicarà posteriorament.

Tanben se lheuèren barracons tamb motiu des explotacions des menes Liat (Bagergue e Vilac) e Victòria (Arres e Bossòst), encara que cap d'eri a aufrít servici coma cabana de pastor. Des prumèrs sonque demoren es tarcons, ath delà de que hè pògui ans se reabilitèc un edifici tamb destinacion educativa, que siguec devastat per un vent plan fòrt ath pòc de temps. E es dera mena Victòria se preten associar-les ath hilat d'aufèrta culturau dera Val.

Era Administracion forestau promoiguc tanben, en cèrti espacis denominats airaus recreatius, er establiment de bastisses restacades as activitats de léser e que s'enumèren ena categoria 3 deth paragraf seguent. Enes sòns començaments se propiciaue eth sòn emplec de franc tà passar era net de forma indefinida, mès tamb era massificacion deth torisme enes ans ueitanta, es problèms de congestion aconselhèren restringir eth sòn usatge tad autes practiques mès esporadiques e descontunhes.

Vista era diferenta casuistica des edificis, qu'encara son en pè, existents enes montes de Utilitat Publica araneses apertenhentes as Ajuntaments o as Entitats Locaus Menors (anticament entitats pedanies), ei convenient procedir ara sua sistematizacion. Cau soslinhar, maugrat, qu'aguesta relacion se referís exclusiuament ad aqueri edificis qu'an un usatge public, en tot excludir atau es òbres associadas a activitats privadas (repetidors, estacion d'esqui, etc.) e autorizades en vertut d'expedients d'ocupacions temporaus. En atencion ath sòn usatge e destin actuau, se prepausen es següentes cinc categories:

a) Arrecès de nauta montanha, abilitats tà facilitar es activitats excursionistes de grani recorruets. Son es de Restanca, Saborèdo e Colomèrs, propietat deth Conselh Generau

d'Aran (es dus prumèrs en virtud d'ua cession dera empresa ENDESA) e regentats per un encargat, e eth de Molières, propietat d'ua entitat excursionista.

b) Barracons dera mena Victòria restacats a un servici culturau.

c) Arrecès plaçats en airaus recreatius, des que es tres prumèrs tanben son regentats. Son es de Honèria en Toran (Canejan), Artiga de Lin (Vielha), Conangles ena boca sur deth tunèl (Vielha), Saut deth Pish en Varradòs (Arròs e Vila), Plan Batalhèr en Varicuava (Gausac, Vilac e Aubèrt e Betlan) e Bassa d'Oles en Soquèro (Gausac).

d) Es denominades “bòrda dera vila”, que se utilizauen tà reagropar eth bestiar des vesins quan pujaue o baishau dera montanha. Encara qu'an estat tostemps restacats ara expleita pecuaria, non an usatge pròpri coma cabana de pastor. N'i a en Bossòst e Gausac, e darrèraments se li da eth madeish usatge ara Bòrda de Tonhon ena Bonaigua (Salardú e Tredòs).

e) Cabanes de montanha

Cau nomenar ath delà cèrtes bastisses, coma era denominada “*barracón de los polvorines*” en Horno (Vielha), qu'encara que sigue propietat der Ajuntament de Vielha-Mijaran, e per tant public, demore exclut dera relacion anteriora per non auer era consideracion juridica de domeni public. Ei a díder, que a diferéncia des bastisses integrades enes cinc categories anteriores, aquest non ei emplazat en un monte de Utilitat Publica.

Es cabanes de montanha inventariades

Era denominacion de cabana de montanha, en contèxte dera tipologia anteriorament presentada, hèr referéncia sonque ad aqueres bastisses que, en tot respóner as patrons arquitectonics tradicionaus (mesures redusides, emplec de materiaus rustics e integrats en entorn), se heren tamb era fin principau de

servir d'arrecès tàs pastors e, en dusau lòc, a quinsevolh un aute usuari dera montanha (caminaires o caçaires). Quauqua d'aguestes infraestructures dispausen tanben de petites bòrdes plaçades, ben de manèra d'anèxe ara pròpria estructura dera cabana o ben coma bastissa independenta ath cant, e qu'era finalitat dera madeisha ère era d'atier as animaues quan presentauen bèth problèma sanitari.

En quadre adjunh se restacaràn era totalitat des 113 cabanes de montanha existents enes montes de Utilitat Publica deth territòri aranés e qu'ara fin der an 2011 mantenguén, en màger o menor grad, era sua foncionalitat. Cau auer en compde que d'aguesta lista an demorat excluides de forma definitiva tres cabanes (Albaeth en Canejan, Clòts de Coma en Les e cabana des Prats en Mont) que figurèren en inventaris anteriors e qu'ena actualitat se tròben practicaments des-hètes.

Ua particularitat la constituís era cabana de Sendrosa, plaçada en un monte plaçat en municipi de Naut Aran mès que apertenh ath pòble de Son del Pi (Ajuntament de Alt Àneu - Pallars). En quinsevolh cas, aquesta circumstància de qu'en territòri aranés existie ua propietat publica ath marge tanpòc a de susprèner ja que, de manèra recíproca, era Entitat Locau de Gessa ei propietària deth monte de Marimanha, part dera sua superfícia ei localizada en territòri deth Pallars.

Identificacion des 113 cabanes de montanha inventariades ena Val d'Aran ara fin der an 2011

Pertenença	Numèro de cabanes	Identificacion	
		Denominacion	Monte
Bausen	5	Pan, Oelhèr de Dossic e Vaquèr de Dossic. Oelhèr de Saplan e Vaquèr de Saplan.	Num. 263 "Dos e Serrat" Num. 264 "Ombrèr"
Canejan	8	En solan: Cap deth Malh o Montanhòla, Trauèssa e Plan. En ombrèr: Peirahita, Betlan, Corilha o des Enginhèrs, Laujò de jos e Laujò de sus.	Num. 281 "Ribèra deth Toran"
Les	7	En Portet: Cau de Naut, Portet o deth Cau de Baish e Bodigàs o des enginhèrs o Pinsuères. En Coma: Mieï o Tiron de Rusté, Artiga de Hereishèr, Lauets e Serralonga.	Num. 296 "Sèuva e Casteret" Num. 295 "Comes e Pales"
Bossòst	6	Cap a Aubàs: Aubàs, Cap deth Bòsc o des forestaus e Clòt de Baretja (damb bòrda junhuda). Cap a Saubaga: Samorèra e Cric. Estiuèra.	Num. 278 "Aubàs-Portilhon" Num. 280 "Maduran"
Arres	4	Cap a França: Montagut (damb bòrda junhuda). Dessùs deth pòble: Lancèro, Laurit e Cuishèca.	Num. 251 "Montagut" Num. 252 "Sassèuva, Pales e Paletes"
Vilamòs	4	Tà França: Montanheta de Vilamòs (damb bòrda junhuda). Dessùs deth pòble: Mata d'Aquiù, Uishèra e Estanlong (damb bòrda junhuda).	Num. 311 "Montanheta de Vilamòs" Num. 312 "Peguèra-Sodebeda"
Es Bòrdes, Benós e Begós	1	Poilanèr (damb bòrda junhuda).	Num. 275 "Sanglo Sapertega"
Arró	2	Artigüetes. Montanheta Rasa d'Arró.	Nº 273 "Montanheta d'Arró" Num. 274 "Montanheta Rasa"
Arròs e Vila	8	Salières, Prats dera Artiga (damb bòrda junhuda) Tortiganau (damb bòrda junhuda), Els, Sèrra Sascorjada o Sièssò (damb bòrda junhuda) e Pin dera Sèrra.	Num. 254 "Desèrts e Cuveishic"
Mont	3	Plan de Naut, Coret de Mont o Mogueita e Plan de Mont (damb bòrda junhuda).	Num. 267 "Bosquet de Casa Còsta"
Montcorbau	1	Tuta dera Vop.	Num. 265 "Casa Sasplaga e Cròdos"
Vilac	5	En Artiga de Lin: Cometa. En Varradòs: Pleta de Varradòs. En Salient: Estanhòt de Vilac, Sasplàs e Salient.	Num. 271 "Cometa" Num. 309 "Estèra-Safosta"

Pertenença	Numèro de cabanes	Identificacion	
		Denominacion	Monte
Aubèrt e Betlan	2	Ena Artiga de Lin: Montanha d'Aubèrt (damb bòrda junhuda) e Monjòia.	Num. 270 "Coret de Ròi e Saspòdos"
Gausac	7	Clòts de Gèles e Santet de Gausac. Ena Artiga de Lin: Montanha de Delà de Gausac (damb bòrda junhuda). Pleta des Anhèts (damb bòrda junhuda), Soquèro, Pàrec e Guardiòla.	Num. 289 "Gèles e Montpius" Num. 292 "Soquèro, Piusa, Portèro e Vedat"
Casau	5	Santet de Casau, Saplau, Plan dera Verneda e Molhedèr. En Artiga de Lin: Montanha de Delà de Casau.	Num. 291 "Sèuva-Sapilguilha" Num. 288 "Comassèra-Sacortia"
Vielha	10	Ena Artiga de Lin: Pomèro e Plan dera Artiga. Ena Artiga de Lin: Auba. Ena ribèra deth Nere: Comets, Còts d'Anherar, Pomaròla (damb bòrda junhuda), Horno (damb bòrda junhuda), Pontet, Sarrahèra de Baish (damb bòrda junhuda) e Sarrahèra de Naut.	Num. 304 "Artiga-Pomèro" Num. 306 "Ribèra deth Nere"
Betren	3	Colhada (damb bòrda junhuda), Cap deth Bòsc e Artigarig.	Num. 283 "Pales de Sòto"
Escunhau e Casarilh	5	Estanho d'Escunhau, Pleta dera Lana o Plan deth Plaus, Pregadèr e Ceridèro. Solana d'Escunhau.	Num. 282 "Artó Còsta" Num. 285 "Solana"
Garòs	4	Bargadèra. Espiarço e Plan dera Auba o Pleta d'Espiarço. Ena ribèra deth Unhòla: Arenho.	Num. 259 "Ticolet" Num. 256 "Cuenques e Solana" Num. 260 "Arenho"
Arties	5	Coriedo, Rius, Loseron (damb bòrda junhuda), Prüedo (damb bòrda adjunha) e Obago de Colomèrs.	Num. 257 "Valarties"
Gessa	3	Mont-Romies. Marimanha. En Beret: Pleta de Gessa.	Num. 294 "Mont-Romies" Num. 299 "Marimanha" Num. 298 "Beret Darrèr"
Salardú e Tredòs	8	En Aiguamòg: Porèra e Saut d'Aigües Tòrtas. Ruda, Baqueira, Uelhs deth Garona (damb bòrda junhuda), Òrri de Tredòs (damb bòrda junhuda), Pèira Ròia (damb bòrda junhuda) e Pletes de Beret o des Cabanes (damb bòrda junhuda).	Num. 297 "Bandolèrs, Dossau, Beret, Ruda e Aiguamòg"
Bagergue e Unha	6	Ena ribèra deth Noguera-Pallaresa: Dera Sèrra, Horcalh e Parros (damb bòrda junhuda). Ena ribèra deth Unhòla: Moredo, Corrau d'Unha e Calhaus (damb bòrda junhuda).	Num. 262 "Montoliu, Horcalh e Parros"

Pertenenècia	Numèro de cabanes	Identificacion	
		Denominacion	Monte
Son del Pi	1	Sendrosa.	Num. 301 "Sendrosa"

Arregraïments.- Er autor manifèste eth sòn reconeishement mèis sincer as Guardes Forestaus deth Conselh Generau d'Aran que se nomenten ara seguida, pr'amor que m'ensenhèren era localizacion des cabanes e es lòcs mèis amagats des montes aranesi, pes ensenhaments recebuts ath long de fòrça dies

de trabalh amassa en monte e per anautit coneishement tecnic qu'an deth sòn mestièr (Aurelio Arjò, Antonio Cuito, Gabino Ares, José Antonio García Linares (†), José Medán, Juan Castet, Agustín Menis, Juan Sanjuán e José Antonio España).